

IF4TM

D5.2.1 Elaborat o uspostavljanju Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd

Akronim projekta:	IF4TM
Pun naziv projekta:	Institucionalni okvir za razvoj treće misije na univerzitetima u Srbiji
Broj projekta:	561655-EPP-1-2015-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP
Program:	ERASMUS+
Koordinator:	UKG – Univerzitet u Kragujevcu
Datum početka projekta:	Oktobar 15, 2015
Trajanje projekta:	36 meseci

Apstrakt	Elaborat o uspostavljanju Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan koji se nalazi u Poslovno-obrazovnom centru u Nišu, kojim se definišu njegovi: vizija, misija, ciljevi, aktivnosti, kapaciteti, resursi, itd.
----------	---

KONTROLNI LIST DOKUMENTA

Naziv dokumenta:	D5.2.1 Elaborat o uspostavljanju Kreativnog centra na Univerzitetu Metropolitan Beograd
Radni paket:	WP5 – Social engagement dimension
Datum poslednje verzije:	29/09/2016
Status:	Final
Verzija dokumenta:	v.1.0
Naziv fajla	Elaborat Kreativni centar UM.docx
Broj strana	12
Nivo diseminacije	Lokalni

VERZIJE I KONTRIBUCIJE PARTNERA

Verzija	Datum	Opis rada	Odgovorni partner
v.01	26/05/2016	Recommendations for the structure of the model Elaborate	UKG (Vesna Mandić, Jelena Jevtović)
v.1.0	01/16/2017	Konačna verzija elaborata o uspostavljanju Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd	UM (dr Dragan Domazet, mr Goran Stamenović)

SADRŽAJ

KONTROLNI LIST DOKUMENTA	2
VERZIJE I KONTRIBUCIJE PARTNERA.....	2
SADRŽAJ.....	3
LISTA SKRAĆENICA.....	4
1. Uvod	5
2. Vizija i misija Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd	5
3. Situaciona analiza – identifikovanje potrebe za Kreativnim centrom na Univerzitetu Metropolitan Beograd	6
4. Analiza okruženja	7
5. Ciljevi Kreativnog centra.....	8
6. Funkcije (aktivnosti) Kreativnog centra.....	8
7. Ciljne grupe.....	8
8. Prostor i uređenje.....	9
9. Oprema.....	11
10. Osoblje	12

LISTA SKRAĆENICA

Centar	Kreativni centar
UM	Univerzitet Metropolitan Beograd
MSP	Mala i srednja preduzeća
NIO	Naučno-istraživačke organizacije

1. Uvod

ERASMUS+ projekat pod nazovom “*Institutional framework for development of the third mission of universities in Serbia*” i akronimom IF4TM se implementira od 15/10/2015 do 14/10/2018 godine na 6 visoko-školskih ustanova u Republici Srbiji uz pomoć još 11 članova konzorcijuma iz Evrope. Projekat IF4TM ima za cilj da implementira i unapredi aktivnosti treće misije u visokom obrazovanju u Srbiji. Radni paket 5 Projekta posebno je fokusiran na dimenziju društvenog angažmana, dok je aktivnost 5.2. u okviru WP5 posvećena formiranju 6 Kreativnih centara na univerzitetima u Srbiji članovima ovog konzorcijuma (Univerzitet u Kragujevcu, Univerzitet u Novom Sadu, Univerzitet u Beogradu, Univerzitet u Nišu, Državni Univerzitet u Novom Pazaru, Univerzitet Metropolitan Beograd).

Kreativni prostori, bez obzira da li kao samostalne jedinice ili kao deo opšteg radnog prostora, doprinose povećavanju produktivnosti i socijalizacije u radnom okruženju. Ideja namenijavanja i uređivanja zasebnog prostora u kome će se raditi, učiti i biti kreativan nije nova. Tradicionalno, inženjeri i dizajneri imali su radionice u kojima su testirali i modelirali svoje ideje. Savremeni primeri specijalizovanih kreativnih prostora uključuju: dizajn studije, arhitektonske biroe, naučne laboratorije, sobe za probe, a odnedavno i korporativne zabavne prostore i Fab lab.

Po uzoru na primere uspešne prakse univerziteta širom Evrope i sveta, a posebno partnerskog Univerziteta u Brajtonu, u okviru IF4TM projekta biće kreiran i Kreativni centar na Univerzitetu Metropolitan Beograd.

Koncept Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd podrazumeva kolaborativni multidisciplinarni prostor gde će studenti i đaci razvijati kreativno razmišljanje, preduzetnički duh i inovativnost u opuštenoj i prijateljskoj atmosferi. Za te potrebe, Centar će biti opremljen modernom opremom kao što su projektori, računarska i multimedijalna oprema, softverski paketi za modeliranje i dizajn, itd. Plan je da Kreativni centar postane deo budućeg Inkubacionog centra UM i da na ovaj način Kreativni centar, kroz podršku razvoju ideja, kreativnom razmišljanju, timskom radu, umrežavanju, preduzetništvu, inovacijama i volonterskim aktivnostima, igra aktivnu ulogu u modernizaciji Univerziteta od obrazovne i naučno-istraživačke u društveno aktivnu i odgovornu instituciju.

2. Vizija i misija Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd

---

Kreativni centar (u daljem tekstu: Centar) Univerziteta Metropolitan Beograd (u daljem tekstu: UM) osniva se sa osnovnom **vizijom** da se podstakne kreativnost i preduzetnički duh kod studenata, istraživača, predstavnika industrijskog sektora, ali i šire društvene zajednice, kao i da se istraže inovativni načini za učenje, podržani i olakšani modernim tehnologijama.

Misija Centra zasniva se na ohrabrivanju, pomaganju i omogućavanju inicijativa uključivanja studenata i nastavnog osoblja UM u privredne aktivnosti, time što će u Centru razvijati svoju kreativnost i generisati nove ideje za moguće inovacije, tj. za inovativne proizvode, usluge ili procese. Očekuje se da Centar, na ovaj način pomogne bržem i lakšem zapošljavanju mladih, doprinese povećanju stepena inovativnosti poslovnog sektora, posluži kao model za

razvoj novih inicijativa za saradnju UM i privrede, osnaži i naglasi ulogu i društvenu uključenost UM u lokalnoj zajednici i razvije nove oblike kreativnog učenja.

Centar će težiti aktivnom učešću u akademskom, privrednom i širem društvenom okruženju, kako bi se potpomogao dalji razvoj treće misije univerziteta u sve tri svoje komponente: društveni angažman, transfer tehnologija i kontinuirano obrazovanje.

3. Situaciona analiza – identifikovanje potrebe za Kreativnim centrom na Univerzitetu Metropolitan Beograd

---

Univerziteti u svetu imaju dugu tradiciju osnivanja i vođenja centara – posebnih organizacionih jedinica čija je svrha da omoguće studentima praktičnu primenu i nadogradnju znanja i veština koje su stekli kroz nastavu.

Kreativni centar UM-a, prevashodno će biti orijentisan na unapređivanje kreativnosti, kreativnim razmišljanju, generisanju ideja za moguće inovacije i razvoj preduzetničkih veština. Važnost ove vrste razvoja prepoznali su i vodeći univerziteti, kao što su: Harvard (The Arthur Rock Center for Entrepreneurship), Kembridž (Entrepreneurship Centre), Oksford (The Entrepreneurship Centre & The Oxford Launchpad), INSEAD (The Rudolf and Valeria Maag INSEAD Centre for Entrepreneurship), MIT (The Martin Trust Center for MIT Entrepreneurship), University of Brighton Creative Centre itd. Univerziteti iz regiona još uvek nisu uspostavili ovakve organizacione jedinice, zbog čega pokretanje istih na univerzitetima u Srbiji, u okviru projekta IF4TM, predstavlja još značajniji doprinos nacionalnom visokom obrazovanju, nauci i društvu u celini.

Uspostavljanjem Centra UM sa prevashodnom orijentacijom na razvoj kreativnosti, inovativnosti i preduzetničkih poduhvata, razvili bi se sinergetski efekti zajedničkog delovanja Centra i privrede, posebno malih i srednjih preduzeća (MSP) koja su pre svega fokusirana na kreativnu industriju. Uz učešće studenata svih fakulteta UM, obezbediće se i multidisciplinarnost koja je neophodna za razvoj kreativnih ideja.

Univerzitet Metropolitan je inovativno-preduzetnički univerzitet koji teži da razvije inovativni i preduzetnički duh kod studenata i da ih pripremi i ohrabri da osnivaju svoje startup firme, na bazi ideja koje generišu timskim radom u Kreativnom centru. Preduslov za svaku preduzetničku inicijativu je ideja o novom proizvodu, tehnologiji, usluzi ili procesu, a ako su zasnivani na novim i originalnim idejama, onda ovi novi proizvodi, tehnologije, i+usluge ili procesi mogu postate inovacije, ako ih tržište prihvati, te obezbeđuju dobit firmi koja ih nudi na tržištu. Ali sve počinje od kreacije nove i originalne ideje za neki budućći proizvod, tehnologiju, uslugu ili proces. Zato Kreativni centar ima bitnu ulogu u razvoju kreativnog razmišljanja studenata, razvoju ideja za inovacijama, razvoju sposobnosti timskog rada, kolektivne kreativnosti i razmišljanja.

Takođe, Centar će podstaći transfer znanja i tehnologija iz akademskih u privredne okvire, unaprediće komercijalizaciju naučnih istraživanja i razviti inovativnost sektora MSP. UM će kroz Centar sprovesti programe koji su prilagođeni potrebama MSP, a sa ciljem podizanja kapaciteta u korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija, marketinga, organizacije, veštine uspešnih poslovnih komunikacija, itd. Takođe, plan je da Centar pomogne u obuci i osnaživanju svih relevantnih subjekata koji bi učestvovali u projektima EU, kao što su:

Horizont 2020, Erasmus plus, IPA, itd. i da na taj način obezbedi sredstva za finansiranje i samoodrživost inovativnih postupaka i procesa.

4. Analiza okruženja

SWOT analiza

Snage

- Multidisciplinarnost UM (informacione tehnologije, digitalne umetnosti, menadžment)
- Studentska populacija kao najinovativnija grupa u društvu
- Visok stepen tehnološke i ekonomske pismenosti među studentima
- Komplementarnost sa budućim UM Inkubacionim centrom
- Dobra iskustva i ekspertiza u korišćenju i primeni opreme koja će biti instalirana u Centru
- Direktan pristup ciljnoj grupi i mogućnosti promocije u skladu s tim

Slabosti

- Slaba motivisanost studenata na dugoročne ciljeve čije ostvarivanje je pod visokim stepenom rizika
- Nedovoljna spremnost za samostalan rad
- Nedovoljan broj mentora koji bi se angažovali na dobrovoljnoj bazi
- Nedovoljna obučenost za izvođenje primenjenih multidisciplinarnih kurseva
- Prethodno obrazovanje u kome se kreativno razmišljanje nije razvijalo.

Šanse

- Okrenutost ka podsticanju preduzetništva u celom društvu
- Opšti trend osnivanja i razvoja startapova u Srbiji, EU i svetu
- Timski duh i kultura kolektivizma milenijumske generacije
- Pozitivni primeri domaćih startapova – većinski u IT industriji
- Razvoj platnog sistema sa inostranstvom i mogućnost poslovanja na globalnom tržištu
- Porast broja različitih izvora finansiranja – crowdfunding, biznis anđeli, grantovi kroz razne programe, povoljni krediti, itd.

Opasnosti

- Nespremnost poslovnog sektora na saradnju
- Teška ekonomska situacija u društvu i limitiranost finansijskih sredstava za sprovođenje poslovnih ideja
- Nesagledavanje mogućnosti za korišćenje Centra od strane studenata različitih obrazovnih profila („monopolizovanje“ od strane jedne struke)
- Neadekvatnost ili odsustvo kontakata između stručnjaka različitih obrazovnih profila potrebnih za sprovođenje poslovne ideje
- Održivost finansiranja Centra posle projekta IF4TM

- Pravne, administrativne i regulatorne barijere

5. Ciljevi Kreativnog centra

Osnovni ciljevi Centra su:

- Podsticanje inovativnosti i generisanja ideja među studentima i ostalim korisnicima Centra;
- Stvaranje podsticajne klime za preduzetništvo kod studenata;
- Unapređivanje transfera znanja između stručnjaka raznih obrazovnih profila;
- Unapređivanje procesa učenja na relacijama: nastavnik – student, student – nastavnik, nastavnik – nastavnik i student – student;
- Dinamična, dvosmerna i višekanalna saradnja sa privredom;
- Kontinuirana promocija Centra među ciljnim grupama radi njihovog uključivanja i učestvovanja u radu istog;
- Rast broja privrednih subjekata sa kojima se saraduje i obima saradnje sa njima;
- Umrežavanje sa kreativnim centrima i sličnim organizacijama na nacionalnom i međunarodnom nivou.

6. Funkcije (aktivnosti) Kreativnog centra

Osnovne funkcije (aktivnosti) kreativnog centra su:

- Organizacija obuka, kreativnih radionica, događaja i seminara za razvoj kreativnog razmišljanja i sticanje preduzetničkih veština kod studenata, učenika, mladih istraživača;
- Organizacija takmičenja za najbolju studentsku ideju;
- Organizacija događaja sa ciljem predstavljanja i razmene kreativnih ideja i njihova evaluacija;
- Podrška umrežavanju studenata, učenika različitih profila i predstavnika MSP;
- Savetodavna podrška korisnicima centra u razvoju njihovih ideja i njihovoj validaciji kroz razvoj prototipova;
- Promocija aktivnosti Centra;
- Pomoć studentima i učenicima u korišćenju opreme i softvera u radionici Centra;
- Kontakt sa relevantnim institucijama kako bi se korisnicima omogućio pristup izvorima finansiranja;

7. Ciljne grupe i korisnici Kreativnog centra

Korisnici prostora i opreme Centra biće:

- Studenti svih nivou studija UM;
- Predavači i profesori UM;
- Učenici i profesori srednjih škola;
- Predstavnici privrede;
- Inovatori;
- Predstavnici šire društvene zajednici zainteresovani za razvoj sopstvene kreativnosti i implementaciju inovativnih ideja.

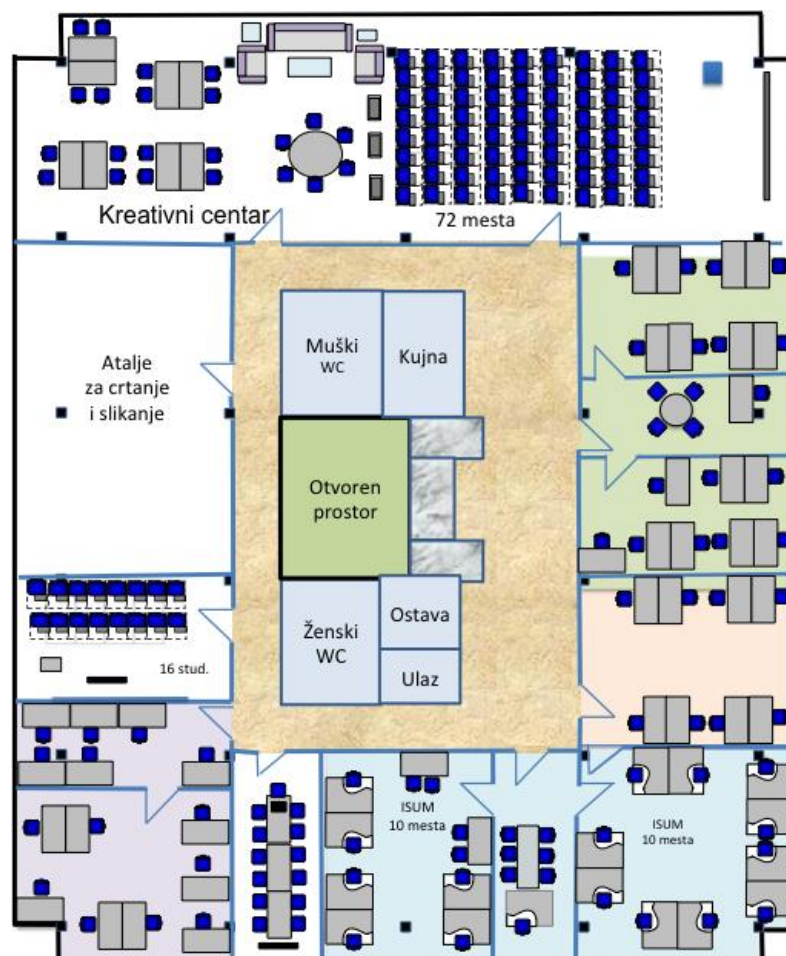

8. Prostor i uređenje

Rad Kreativnog centra će se odvijati u prostorijama Univerziteta Metropolitan Beograd, Centra u Nišu, na adresi Bulevar Svetog Cara Konstantina 80-86, na prvom spratu. Prilikom izbora prostora i njegovog uređenja, uzeti su u obzir optimalni zahtevi koji će podržati razvoj novih ideja i razvoj preduzetničkog duha kod studenata, istraživača i srednjoškolaca. Planirani prostor za Kreativni centar veličine je 192,5 m² i može da se podeli u dve funkcionalne celine:

- prostor sa stolicama, za skupove sa većim brojem učesnika
- prostor za krativni rad u malim grupama, sa stolovima (četvrtastim i okruglim) i sofama i foteljama.

Slika 1 prikazuje raspored prostorija na prvom spratu zgrade (slika 2) Poslovno-obrayovnog centra Univerziteta Metropolitan u Nišu. Pored Kreativnog centra, na spratu se nalzi slikarski atelje, manja slušaonica, sala za sastanke, i veći broj prostorija sa računarskim stolovima Inkubatorskog centra. Kretaivni centar u ovakvom okruženju omogućava poveyivanje njegovih funkcija sa funkcima Inkubacionog centra, te postoje uslovi za razvoj inovacionih i preduyetničkih sposobnosti studenata.

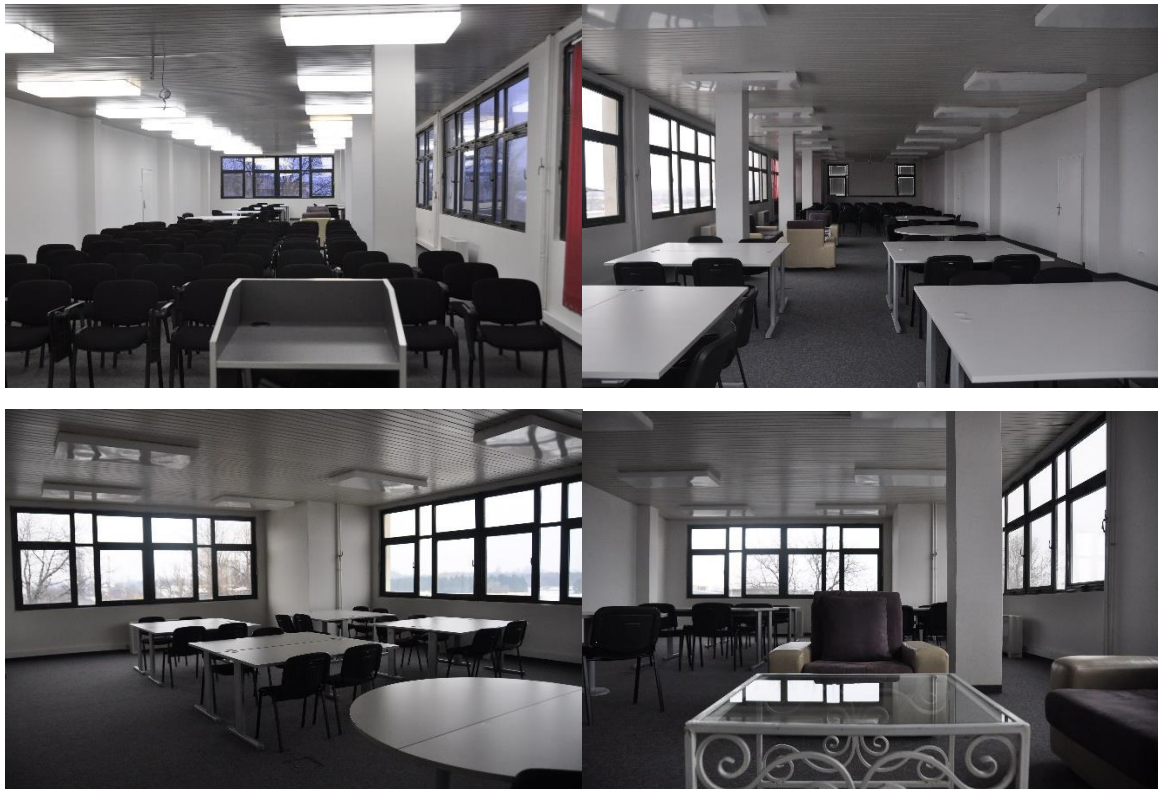

Slika 1: Raspored prostorija na spratu u kome je i Kreativni centar

Slika 2: Zgrada Poslovno-obrazovnog centra Univerziteta Metropolitan u Nišu

Prostor je klimatizovan sa izvedenom instalacijom i u potpunosti je funkcionalan i odgovora kreativnim i stvaralačkim zahtevima njegovih korisnika, a ujedno omogućuje i organizaciju različitih programa za razvoj kreativnosti i preduzetništva (slike 3 i 4). U Centru će timovi imati priliku da rade na razvoju ideja, drže prezentacije, sastanke, radionice, događaje i slično.

Slika 3: Fotografije Kreativnog centra (bez opreme koja je u fazi nabavke)

Slika 4: Fotografije Kreativnog centra

Fotografije prostora Kreativnog centra Univerziteta Metropolitan Beograd – Centar u Nišu (slike 3 i 4).

9. Oprema

Oprema namenjene podršci timskom radu studenata pri kreativnom razmišljanju i generisanju ideja. Kreativni centar ima 6 sektora za podršku timskog rada tima (do 6 učesnika)

- 6 TV monitora sa pokretnim stalcima
- 2 Stona projektori (za projektovanje na zidu na kome se može pisati)
- 2 led panela piši-briši
- 1 Zid po kom se može pisati i brisati (20 m²) - Smart wall paint
- Samolepiva folija za pisanje i brisanje
- Fluorescentni flomasteri i marker za pisanje po foliji
- 9 plafonskih projektor sa držačima
- 1 laserski štampač
- 1 Digitalni foto aparat Canon 80d, sa blicom i objektivom

Infrastrukturalna oprema Kreativnog centra:

- Aktivne komponente WiFi računarske mreže sa aktivnom opremom:
  - WiFi ruter Mikrotik RouterBOARD cAP-2n 8 kom
  - WIFI UniFI UAP AC LR или еквивалент 10 kom
  - HP 1920 48-Port Gigabit Ethernet Switch 2 kom
  - HP 1920 16-Port Gigabit Ethernet Switch 1 kom.

- оптички модули за HP 1920 свичеве HP J4859C X121 1G 4 kom
- IBM Storwize V7000 disk server, za proširenje kapaciteta diskova IBM računarskog servera
- Bezbednosne kamere Vivotek FD8136-F2 10 kom.

Napomena: Kreativni centar će ima veći broj stonih i prenosnih računara, međutim, oni se nabavljaju iz drugog Erasmus+ projekta

10. Osoblje

U početnoj fazi rada Centra, biće uspostavljene samo neophodne pozicije, predviđene projektom IF4TM i označene kao ključne od strane Univerziteta u Brajtonu. Predviđene pozicije u prvoj fazi su:

1. Koordinator (direktor) Kreativnog centra;
2. Tehničar;
3. Administrativni saradnik.

Na pozicijama 2 i 3 mogu raditi postojeći saradnici UM ili mogu biti angažovani studenti odgovarajućeg obrazovnog profila i rad u Centru biće u okviru njihovih postojećih radnih aktivnosti ili na volonterskoj bazi. Postoji mogućnost isplate limitiranih honorara u izuzetnim situacijama, dok će kontinuiranu kompenzaciju moći da ostvare kroz povlastice u Centru, kao što je: besplatno korišćenje kapaciteta Centra, networking i sertifikat o odrađenoj praksi.

Sve pozicije su zbog ograničenosti resursa honorarnog (part time) tipa, dok se u kasnijem radu, sa povećanjem obima aktivnosti, predviđa i zapošljavanje saradnika sa punim radnim vremenom.

Potrošni materijal će se nabavljati iz sredstava projekta u toku trajanja projekta, a kasnije iz sredstava UM ili donacija.